

[Haberler](#) > [Yazarlar](#) > [Taha AKYOL](#) > [Şeyh ve mürit](#)

Taha Akyol

Şeyh ve mürit

14 Kasım 2017

Yazdır Yazı Tipi

DAVA sağda çok kullanılan bir kavramdır ve soldaki “devrim” kavramı gibi bir tabudur; birçok kusurun üstünü örter.

Dava veya devrim uğruna insanlardan mutlak itaat ve fedakârlık istenir. Böylece “güç savaşı”nın beşeri ve maddi kaynağı sağlanır.

Dahası, büyük fedakârlıklar istenen insanların hiç denetim hakkı yoktur.

Bireysel özgürlük ve çoğulcu demokrasi kültürünün yeterince gelişmediği toplumlarda hem sağda hem solda yaygındır bu.

‘DAVA’ UĞRUNA

Zaman zaman ele aldığım bu sorun, FETÖ’yle ilgili bir haberde tekrar dikkatimi çekti: Cemaate safça bağlı küçük memurların bankadan aldıkları promosyon paralarının “haram” olduğuna hükmeden

FETÖ, bu **“haram paralar”**ı onlardan alıp el koyuyormuş.

Kişiye haram, ama örgüte helal!

Niye?... Tabii dava uğruna.

Herhangi bir gaye, ister dini ister seküler olsun, çok **“yüce”** sayılmakla kalmıyor, insanların kişilikleri ve hakları bu uğurda yok sayılıyorsa, orada çok ciddi tehlikeler başlıyor demektir: Ahlaki ilkesizlik, fırsatçılık, güç şartlanması ve güce tapınma derecesinde bağlılık.

“Gayeler vasıtaları meşru kılar” sözü bunun özlü bir tanımıdır.

Ama dahası var: **“Dava”**nın başındaki insanoğluna mutlak itaat edilmesi, hatta onun ululaştırılması, onu insanüstü varlık haline getiren nitelemeler, yıldızlı unvanlar...

“Şeyh uçmaz müritler uçurur” sözü de bunun özlü bir tanımıdır.

ALLAH'IN GÖLGESİ!

İnsanların bir güce tutunarak, eski deyimle **“intisab”** ederek yani bir gücün hizmetine girerek ayakta kalabildiği toplumlarda hür irade sahibi insanın gelişmesi kolay değildir.

Bunun **“azgelişmişlik”**le bağlantısı apaçık ortadadır.

Batı tarihindeki mutlak hükümdarlar.

İslam tarihinde, ne Peygamberimiz ne ilk halifeler **“Allah'ın gölgesi”** veya **“Allah'ın halifesi”** değildi. Ama Muaviye'den itibaren hükümdarlar böyle oldu!

Sasanilerden gelen doğulu istibdat kültürü zamanla din gibi algılandı.

Kurak Ortadoğu'nun cılız ekonomik dinamikleri bunu aşmaya imkân verecek nitelikte değildi. En büyük güç siyasetti.

Ali Kemal, Vahdettin'in Kuvay-ı Milliye karşıtı fermanlarını **“irade-i zıllullahi”** yani **“Allah'ın gölgesinin iradesi”** olarak takdim ediyordu gazetesinde! **(Peyam-ı Sabah, 11 Nisan 1920)**

DÜNDEN BUGÜNE

Bol yağışlı, zengin kaynaklı Avrupa'da şehirleşme ve sermaye birikimi hem Papa'yı hem mutlak kralları dengeleyecek, denetleyecek farklı dinamikler yarattı. Aralarında çok kavgalar oldu.

Zamanla denetim, denge, şeffaflık, hesap verirlilik, hukukun üstünlüğü gibi değerler gelişti.

Korkunç faşizm ve komünizm tecrübeleri bu kavramların değerini daha bir gösterdi.

Bu kavramları **“milli ve yerli değil”** diye reddetmek mümkün mü?

Kaldı ki İslam tarihinde de Türk tarihinde de **“müstebit”** kavramına karşı ortaya konulmuş olan tavırlar ve fikirler gelişme çizgisini sürdürebilseydi, benzer kavramlara ulaşıldı. **“İstibdat”** İslam literatüründe de kötü bir kavramdır.

Demokrasinin hukuki kavramlarını Namık Kemal neslinden öğrenmeye başlayacak, fakat sık sık da unutacaktık maalesef!

Mehmet Ocaktan'ın yazdığı gibi çağımızda hürriyetin de gelişmenin de anahtarı özgür bireylerden oluşan bir millet haline gelmektir.

İsteyenlerin manevi müşitleri, siyasi liderleri, devrimci idolleri olsun ama yeter ki onların iradesiz müritleri, kişiliksiz emir kulları olmayalım. Aksine onları da şeffaflık, hesap verirlilik, davranışsal dürüstlük gibi değerler açısından eleştirebilelim.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş